

บทที่ 6

บทวิเคราะห์อำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการเพิกถอนการเลือกตั้ง

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การออกมติในการหั่นคูหาการเลือกตั้งและการเสนอวันเลือกตั้งให้แก่รัฐบาลตลอดจนการดำเนินการจัดการการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งดังกล่าว เป็นการเลือกตั้งที่ทำให้เกิดผลการเลือกตั้งไม่เที่ยงธรรม ไม่เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เมื่อการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญย่อมส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับรอง มีผลเป็นการเพิกถอนการเลือกตั้ง นั้น

ในประเด็นดังกล่าวควรศึกษาถึงการใช้อำนาจในการเพิกถอนการเลือกตั้งกับทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย (มาตรา 3 รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540) และอาศัยการศึกษาเทียบเคียงกับกรณีที่เกิดคล้ายคลึงกันในประเทศ เช่น การละเมิดรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศสสมัยประธานาธิบดี เดอ โกล ดังต่อไปนี้

6.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

6.1.1 ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยในประเทศไทย

ความหมายของอำนาจอธิปไตย (sovereignty) คือ¹ อำนาจสูงสุดในรัฐ สิ่งสำคัญของรัฐก็คือ การมีอำนาจอธิปไตยนี้เนื่องจากอำนาจอธิปไตยเป็นองค์ประกอบสำคัญของรัฐ ซึ่งต่างจากรวมกลุ่มของประชาชนกลุ่มอื่น องค์กรอื่นใดที่มีไว้รัฐจะไม่มีทางใช้อำนาจอธิปไตยได้เช่นเดียวกับรัฐ แต่อำนาจนี้จะต้องใช้โดยมีเจตจำนงอันแน่นอน และในทุกๆรัฐจะต้องมีบุคคลคนหนึ่งหรืออีกกลุ่มหนึ่งที่มีอำนาจอย่างเด็ดขาด โดยการที่จะกำหนดว่ากฎหมายจะต้องบัญญัติขึ้นในรูปแบบใด และมีอำนาจที่จะบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การใช้อำนาจอธิปไตยนี้จะต้องไม่มีการจำกัด เพราะถ้ามีการจำกัดก็แสดงว่ามีอำนาจเหนืออธิปไตย ซึ่งก็เป็นการขัดกับหลักที่ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจอสูงสุดเด็ดขาดและไม่ถูกจำกัดด้วยกฎหมายใด ๆ

¹ คาร์ล ชูมานน์, ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2549), หน้า 85.

กล่าวโดยสรุปคือ อำนาจอธิปไตยคืออำนาจสูงสุดของรัฐซึ่งเป็นอำนาจที่ทำให้รัฐแตกต่างจากองค์กรอื่น โดยที่องค์กรอื่นจะใช้อำนาจอธิปไตยอย่างรัฐไม่ได้และอำนาจอธิปไตยนั้นมีความเด็ดขาด สามารถใช้ได้เป็นการทั่วไป คงอยู่ถาวร และไม่สามารถแบ่งแยกได้แต่แบ่งแยกการใช้อำนาจได้ โดยอำนาจอธิปไตยมีที่มาจากประชาชน ประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งเจตจำนงเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตยได้หลายวิธีแล้วแต่กรณี

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศได้มีการวิวัฒนาการตามยุคสมัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับในสมัยนั้นใครเป็นใครมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งในระยะหลังรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่นิยมใช้แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและแนวความคิดอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ กล่าวคือ²

(1) แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ เป็นแนวความคิดของ ซีเยส (Siyes) ปี ค.ศ.1789 โดยมีหลักการสำคัญคือ ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยคือชาติ ไม่ใช่ประชาชนคนใดคนหนึ่ง โดยชาติถือเป็นสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่เหนือประชาชน ชาติจึงเป็นนิติบุคคลและดำรงอยู่คงทนกว่าประชาชนและชาติยังเป็นตัวแทนแห่งความต่อเนื่องของประชาชนในสังคมนั้น ๆ ดังนั้นการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องปฏิบัติไม่ใช่เพียงแต่สิทธิที่จะใช้หรือไม่ใช้ก็ได้และอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติไม่อาจแบ่งแยกและจำหน่ายจ่ายโอนได้และสามารถเรียกอำนาจโดยกลับคืนได้เสมอ แนวความคิดนี้ส่งเสริมให้มีระบอบให้ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยได้โดยทางอ้อม

(2) แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน เป็นแนวความคิดของ ฌอง ฌาค รุสโซ (Jean Jacques ROUSSEAU) (ค.ศ.1712-1778) ชาวสวิส มีสาระสำคัญว่า อำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนจึงมีสิทธิเลือกผู้ปกครองเข้าไปทำหน้าที่แทนตน ดังนั้นการออกเสียงเลือกตั้งจึงเป็นสิทธิของประชาชน โดยแนวความคิดนี้ส่งเสริมให้มีระบอบให้ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยได้โดยตรง

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยในประเทศไทยนั้น ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศอยู่ที่องค์พระมหากษัตริย์ พระองค์มี

² โภคิน พลกุล, ชาญชัย แสวงศักดิ์ หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น (สำนักพิมพ์นิติธรรม พิมพ์ครั้งที่ 5), หน้า 132 ,

อำนาจล้นพ้นไม่มีข้อจำกัด จึงอาจกล่าวได้ว่าอำนาจธิปไตยเป็นของพระมหากษัตริย์ แต่ต่อมาหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 และได้บัญญัติในมาตรา 1 ว่า³ “อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศนั้นเป็นของราษฎรทั้งหลาย” ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 มาตรา 2 ได้บัญญัติว่า “อำนาจธิปไตยมาจากปวงชนชาวสยาม พระมหากษัตริย์ผู้เป็นพระประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ต่อมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) ใช้คำว่า “...อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย...” ซึ่งแต่เดิม (ยกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517) ใช้คำว่า “...อำนาจธิปไตยมาจากประชาชน...” ในการร่างรัฐธรรมนูญทุกฉบับดังกล่าวที่เปลี่ยนจาก “...อำนาจธิปไตยมาจากประชาชน...” มาเป็น “...อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย...” นั้นไม่ได้พิจารณาถึงแนวความคิดอำนาจธิปไตยเป็นของชาติหรืออำนาจธิปไตยเป็นของปวงชนดังที่ได้กล่าวมาแล้วเลย เพียงแต่เป็นการถกเถียงเรื่องความเหมาะสมของถ้อยคำลายลักษณ์อักษรมากกว่า และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติอื่นๆ ในรัฐธรรมนูญ ด้วยแล้ว คำสองคำนี้แทบไม่มีความหมายต่างกันเลย คงมีเพียงความรู้สึกหรือในทางจิตใจเท่านั้น⁴

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะได้มีการบัญญัติไว้ว่า “...อำนาจธิปไตยมาจากประชาชน...” หรือ “...อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย...” ก็ตามแต่ที่เป็นสิ่งที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไปคือ โดยไม่มีข้อโต้แย้งคือ อำนาจธิปไตยตามรัฐธรรมนูญของไทยเป็นสิ่งที่พระมหากษัตริย์และประชาชนมีอยู่ร่วมกัน

ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้อธิบายไว้ว่า อำนาจธิปไตยของไทยนั้นอยู่ที่พระมหากษัตริย์และประชาชน เหตุที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในลายลักษณ์อักษรนี้ก็เนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการคือ⁵

³ เจษฎา พรไชยา , “พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติรัฐธรรมนูญ : ศึกษาเปรียบเทียบประเทศอังกฤษและประเทศไทย ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2543) , หน้า 163-169.

⁴ โภคิน พลกุล , “ปัญหาและข้อคิดบางเรื่องในรัฐธรรมนูญ” (กรุงเทพมหานคร : โครงการนโยบายสาธารณะ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย , 2529) หน้า 124-125.

⁵ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ กฎหมายมหาชนเล่ม 2 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม , 2538 หน้า 191-192.

ประการแรก เหตุทางประเพณีในสังคมวัฒนธรรมไทยอันเกิดจากการสั่งสมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระมหากษัตริย์กับประชาชน

ประการที่สอง ในทางกฎหมายนั้น เมื่อสืบย้อนไปจนถึงวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จะเห็นได้ว่าก่อนวันนั้น อำนาจอธิปไตยอยู่ที่กษัตริย์ครั้งเมื่อคณะราษฎรทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองพระมหากษัตริย์ ซึ่งทรงใช้อำนาจอธิปไตยอยู่ที่สละอำนาจนั้นให้ประชาชนทั้งประเทศ ด้วยการประทานรัฐธรรมนูญและลดพระองค์ลงอยู่ใต้รัฐธรรมนูญ แต่ทรงใช้อำนาจอธิปไตยนั้นแทนปวงชน ซึ่งในทางกฎหมายนั้นต้องถือว่าทั้งพระมหากษัตริย์และประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยร่วมกัน

สรุปได้ว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจดังกล่าว โดยผ่านองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายตุลาการ เป็นต้น เมื่อสิทธิเลือกตั้งและการเลือกตั้งโดยลับเป็นสิทธิทางการเมือง แต่สิทธิเสรีภาพของเอกชนกับสิทธิทางการเมืองนั้น เรียกว่า สิทธิทางแพ่งและสิทธิทางการเมือง หรือสิทธิของพลเมืองกับสิทธิทางการเมือง⁶ ทั้งสองเรื่องนั้นจะต้องศึกษาควบคู่กันไปกับอำนาจอธิปไตย ดังที่ John Locke กล่าวว่าแม้รัฐจะชั่วร้ายแต่ก็มีความจำเป็นอยู่ ดังนั้นรัฐจึงมีหน้าที่รักษาความสงบสุข ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและให้ประชาชนประกอบการ โดยเสรีภาพตามความสามารถและ Thomas Hobbes ได้แสดงความเห็นว่าควรให้รัฐมีอำนาจอย่างกว้างขวาง เอกชนต้องอยู่ภายใต้อำนาจนี้ เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม อำนาจอธิปไตยควรอยู่เหนือเสรีภาพ นอกจากนี้มีผู้กล่าวว่าอำนาจอธิปไตยและเสรีภาพนั้นขัดแย้งกันอยู่เสมอ ถ้าใช้อำนาจอธิปไตยมากเกินไปก็เป็นระบบการทรราชย์ ที่ทำลายสิทธิเสรีภาพของของราษฎร แต่ขณะเดียวกันถ้าราษฎรมีสิทธิเสรีภาพก็จะกลายเป็นระบอบอนาธิปไตย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจอธิปไตยและเสรีภาพนั้น จะพบว่าในทุกรัฐจะต้องมีอำนาจอธิปไตยซึ่งสูงกว่าเอกชนหรือประชาชนที่อยู่ในรัฐและขณะเดียวกันเอกชนก็ต้องการสิทธิเสรีภาพและจึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐและเอกชน ดังนั้นคตินิยมประชาธิปไตยจึงต้องถือว่าแม้รัฐจะมีอำนาจอธิปไตยแต่ก็ต้องเคารพกฎหมายซึ่งทฤษฎีว่ารัฐจะต้องเคารพกฎหมายที่ตนเป็นผู้ออกนั้นเป็นไปตาม ทฤษฎีว่าด้วยการจำกัดอำนาจของตนด้วยความสมัครใจ กล่าวคือ ตามทฤษฎีนี้รัฐไม่อาจถูกจำกัดด้วยกฎหมายได้ เว้นแต่รัฐสมัครใจผูกมัดตนเองด้วยกฎหมายที่ตนสร้างขึ้นและกฎหมายดังกล่าวก็คือรัฐธรรมนูญ สำหรับกฎหมายนั้นรุชโซเห็นว่าการกฎหมายต้องมาจากเจตนารมณ์ร่วมกันของปวงชนเท่านั้น เมื่อกฎหมาย

⁶ คาร์ที บูรณะนนท์, ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2549), หน้า 118.

เป็นเจตนารมณ์ร่วมกันของปวงชนแล้วกฎหมายเท่านั้นจะมาจำกัดสิทธิเสรีภาพของสมาชิกในสังคมได้ ดังนั้น รัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดสถานะของอำนาจทางการเมืองในรัฐว่าอยู่ที่องค์กรใด มีข้อจำกัดอย่างไรแล้วรัฐก็ต้องผูกพันไปตามกฎหมายที่รัฐยอมรับจนสมัครใจผูกมัดตนเอง นอกจากนี้ยังมี ทฤษฎีนิติรัฐ กล่าวคือ ตามทฤษฎีดังกล่าวรัฐยอมรับตนอยู่ภายใต้ระบบกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อจำกัดอำนาจรัฐนั่นเอง ดังนั้น หลักนิติรัฐจึงเป็นรัฐที่ให้หลักประกันแก่เอกชนผู้อยู่ใต้ปกครองว่า เมื่อใดก็ตามที่ฝ่ายปกครองละเมิดหลักนี้ เอกชนก็สามารถที่จะฟ้องฝ่ายปกครองเพื่อให้เพิกถอน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือให้เลิกการกระทำนั้น ๆ ของฝ่ายปกครองที่ละเมิดนั้นได้

6.1.2 ความสำคัญของอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

แนวความคิดในเรื่องประชาธิปไตยเป็นของปวงชนมีความหมายคือ อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนซึ่งมีสิทธิที่จะออกเสียงเลือกตั้งโดยรัฐให้สิทธิที่จะออกเสียงเลือกตั้งแก่ประชาชนตามหลักการเลือกตั้งคือหลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Free Vote) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา (Periodical Election) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election) หลักการออกเสียงโดยทั่วไป (Universal Suffrage) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หลักการเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และประชาชนพร้อมที่เอาความรับผิดชอบมาไว้และแสดงออกในการออกเสียงเลือกตั้งหรือผ่านทางผู้แทนราษฎรของเขาโดยการเลือกผู้แทนเพื่อเสนอนโยบายของตน แนวความคิดเกี่ยวกับกับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนี้มีคุณค่าหลายประการ รัฐสมัยใหม่ มักจัดตั้งระบอบการปกครองขึ้น โดยให้อำนาจอธิปไตยได้แสดงออกทางมติมหาชนอย่างรวดเร็วที่สุด สิ่งสำคัญที่รัฐจำเป็นต้องมีเพื่อให้ประชาชนแสดงออกซึ่งประชามตินั้นก็คือ รัฐธรรมนูญ สิทธิการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น การปกครองในรูปแบบเทศบาล การให้รัฐบาลรับผิดชอบต่อสภาและการให้ประชาชนมีสิทธิเสนอกฎหมายและรับรองกฎหมายโดยการออกเสียง รวมทั้งการให้มีการออกเสียงเลือกตั้งก่อนการมีการเลือกตั้งหยั่งเสียงอย่างทีอเมริกา เรียกว่า Primary สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อเป็นการประกันในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและเป็นการยืนยันหลักที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลตามระบบรัฐธรรมนูญ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เพราะว่ารรัฐจะใช้อำนาจอธิปไตยได้ก็แต่เฉพาะอำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย โดยกฎหมายนั้นรัฐโซเห็นว่าการกฎหมายต้องมาจากเจตนารมณ์ร่วมกันของปวงชนเท่านั้น เมื่อกฎหมายเป็นเจตนารมณ์ร่วมกันของปวงชนแล้วกฎหมายเท่านั้นจะมาจำกัดสิทธิเสรีภาพของสมาชิกในสังคมได้ และจะต้องใช้ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย นอกจากนี้

ศาสตราจารย์ อองเดร โอริยู (Andre Haurior) แห่งมหาวิทยาลัยกรุงปารีสได้กล่าวไว้ว่า จากทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนมีความสำคัญดังต่อไปนี้⁷

1. การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิ โดยประชาชนที่มีอายุและสติสัมปชัญญะครบถ้วนย่อมมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

2. ส่งเสริมให้มีระบอบที่ให้ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยทางตรงหรือระบอบที่ให้ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยได้โดยผู้แทน เช่น ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้โดยตรงและมีสิทธิลงประชามติ

3. ทฤษฎีนี้อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนที่มีชีวิตอยู่เท่านั้น ถ้าหากในขณะหนึ่งขณะใดประชาชนได้ตกลงมอบอำนาจให้กษัตริย์ ทรงเป็นผู้ใช้อำนาจแทนตนแล้วแต่ต่อมาประชาชนเกิดเปลี่ยนใจก็สามารถเรียกอำนาจคืนมาได้ตลอดเวลา

อย่างไรก็ตามจากแนวความคิดอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดดังกล่าวนำมาบัญญัติโดยให้ประชาชนแสดงออกซึ่งอำนาจอธิปไตยในกรณีดังต่อไปนี้⁸

1. การออกเสียงเลือกตั้ง (Elections) เป็นวิธีการอันหนึ่งซึ่งให้ราษฎรมีสหิทธิได้ใช้อำนาจอธิปไตยโดยผ่านผู้แทน หมายถึง วิธีการที่เปิดโอกาสให้ราษฎรได้มีส่วนในการเลือกสรรและกำหนดตัวเจ้าหน้าที่ที่จะมาบริหารงานด้านสาธารณะ การออกเสียงเลือกตั้งนี้มักเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งควรจะต้องเป็นความลับและราษฎรมีโอกาสเลือกโดยเสรี

2. การออกเสียงประชามติ (Referendum) เป็นวิธีการในระบอบประชาธิปไตยโดยตรงเหมือนกันที่จะให้ราษฎรได้แสดงออกซึ่งการใช้อำนาจอธิปไตยอีกรูปแบบหนึ่ง กำหนดว่าการบัญญัติรัฐธรรมนูญก็ดี การออกกฎหมายก็ดี จะออกเป็นกฎหมายมีอำนาจใช้ได้ทั่วไปก็ต่อเมื่อราษฎรได้ทำการออกเสียงรับรองแล้วเท่านั้น

⁷ โภคิน พลกุล,ชาญชัย แสวงศักดิ์ หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น (สำนักพิมพ์นิติธรรม พิมพ์ครั้งที่ 5) , หน้า 132.

⁸ คำรึท์ บุรณะนนท์, ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม พิมพ์ครั้งที่ 2 , 2549), หน้า 107.

3 การให้ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย (Initiative) เป็นการใช้อำนาจอธิปไตยอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งราษฎรจะแสดงออกในวิธีการอย่างหนึ่งในรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีผู้แทน (indirect democracy) ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเสนอร่างกฎหมายใดๆ โดยวิธีที่ราษฎรเหล่านั้นออกเสียงในร่างกฎหมายฉบับใดๆ หรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งประชาชนจำนวนหนึ่งได้เสนอมาให้ออกเสียงลงคะแนนเพื่อตัดสินว่า ร่างกฎหมายหรือข้อเสนอดังกล่าวควรจะนำเสนอให้สภานิติบัญญัติพิจารณาออกมาเป็นกฎหมายหรือไม่

4 วิธีการให้ประชาชนตัดสินปัญหาสำคัญๆ (Plebiscite) วิธีการนี้เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งแสดงออกว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองจริง หรือประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง เพราะถ้ารัฐไม่สามารถจะตัดสินปัญหาที่จะมีการกระทบกระเทือนประชาชนได้อย่างรุนแรงและโดยตรงแล้ว รัฐก็อาจนำเอาปัญหานั้นๆ มาให้ประชาชนตัดสินว่าจะทำอย่างไร โดยวิธีปฏิบัติแล้วก็คือ ให้ประชาชนตอบรับ (yes) หรือไม่รับ (no) นั่นเอง แต่วิธีการนี้เหมาะสมที่จะใช้ในเขตการปกครองขนาดเล็กเช่นในระดับท้องถิ่นเท่านั้น

5 วิธีการให้ประชาชนเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่สำคัญ (Recall) เป็นวิธีการในระบอบการปกครองประชาธิปไตยโดยตรง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยกำหนดให้ข้าราชการตำแหน่งสูงๆ ของรัฐทุกตำแหน่ง หรือส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบในงานของตนอย่างเต็มที่ และประชาชนอาจออกเสียงให้ออกจากตำแหน่งได้ถ้าปฏิบัติบกพร่องหรือขัดต่อเจตนารมณ์ของราษฎร การออกจากตำแหน่งของข้าราชการหรือของผู้แทนราษฎร โดยการที่ประชาชนออกเสียงนี้ เรียกว่า Recall

6. มติมหาชน (Public opinion) เป็นการแสดงออกในรูปแบบ ที่ไม่ใช่เป็นการออกเสียง แต่เป็นเพียงความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่แสดงความพอใจหรือไม่พอใจของประชาชนทั่วไปต่อการกระทำบางอย่างของรัฐบาล ซึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น สิ่งสำคัญก็คือ รัฐบาลผู้ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศจะต้องรับฟังความคิดเห็นทั่วไปหรือมติมหาชนนี้ ถ้าประชาชนโดยทั่วไปไม่สนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐบาล รัฐบาลก็ต้องเสี่ยงต่อการสูญเสียอำนาจ มติมหาชนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการดำเนินงานในแบบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นการที่ประชาชนมีโอกาสที่จะวิพากษ์วิจารณ์ตลอดจนสามารถควบคุมผู้ใช้อำนาจทางการเมืองได้

จากที่ได้ศึกษามาแล้ว จะเห็นได้ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดของรัฐนั้นเป็นของประชาชน ประชาชนจะแสดงออกซึ่งอำนาจอธิปไตยได้หลายวิธีแต่ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การเลือกตั้ง เพราะการเลือกตั้งเป็นพื้นฐานของการปกครองในระบบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) บัญญัติว่า ประชาชนมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ประชาชนมีหน้าที่ไปขังที่เลือกตั้งเพื่อเลือกตั้ง แต่การเลือกใครหรือไม่ยังคงเป็นสิทธิ และหากประชาชนไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็จะเสียสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ทั้งนี้เพราะว่าการเลือกตั้งไม่ใช่สิทธิส่วนบุคคลแต่เป็นหน้าที่ของประชาชนเป็นสิทธิทางการเมืองและเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น เห็นได้ว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เป็นเสียงของประชาชน เสียงของประชาชนเปรียบเหมือนคังเสียงสวรรค์

ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนซึ่งเป็นหลักพื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นสิทธิ และการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงในระบอบประชาธิปไตย และได้ทราบแล้วว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างไร ในหัวข้อต่อไปจะได้ศึกษาถึงอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการเพิกถอนการเลือกตั้งในคำวินิจฉัยที่ 9/2549 สอดคล้องกับทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนหรือไม่อย่างไร

6.2 วิเคราะห์ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนการเลือกตั้งขัดต่อทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยการแสดงออกโดยการเลือกตั้งแต่สอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้น

การเลือกตั้งนั้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าเป็นการแสดงเจตจำนงของปวงชนเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตย โดยอำนาจอธิปไตยในรัฐธรรมนูญ(พ.ศ.2540) มาตรา 3 บัญญัติว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นพระประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ดังนั้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งอย่างแท้จริงหรือการเลือกตั้งที่มีผลเป็นการแสดงเจตจำนงทางการเมืองของราษฎรส่วนใหญ่ของประเทศอย่างแท้จริง เป็นสาระสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยตรงทางผู้แทน นอกจากนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งอย่างแท้จริงตามนัยดังกล่าวจะต้องเป็นการเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยอิสระ ไม่มีการบังคับ ชูเชิญ จ้างวาน หรือตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เป็นต้น

เมื่อได้ศึกษาวิจัยการออกเสียงลงคะแนนเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 การดำเนินการจัดการเลือกตั้งในการออกมติในการหาคำให้การเลือกตั้งซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองต่างก็วินิจฉัยว่าในกรณีที่ผู้เลือกตั้งรู้ดีกว่าบุคคลภายนอกสามารถรู้เห็นได้ว่าได้ว่าผู้เลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีใดหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งคนใดไม่เป็นการเลือกตั้งโดยลับนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากการเลือกตั้งขัดต่อหลักการเลือกตั้งโดยลับแล้วไม่น่าจะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งและมีเพียงประชาชนเพียง

ไม่ก็รายที่สามารถรู้เห็นได้ว่าผู้เลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัคร รับเลือกตั้ง บัญชีใดหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งคนใด นอกจากนี้ การสังเกตหรือการมองเห็น ว่าการเลือกตั้งดังกล่าวขัดต่อหลักการเลือกตั้งโดยลับก็เกิดจากความพยายามของบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พยายามถ่ายภาพ ขยายภาพ และมีเป็นจำนวนน้อยที่สามารถ คาดคะเนการเลือกตั้งได้เมื่อเทียบกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหลายสิบล้านคน ดังนั้นการเลือกตั้งนั้นในวันที่ 2 เมษายน 2549 แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งดังกล่าวขัดต่อ หลักการเลือกตั้งโดยลับแล้วแต่ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการแสดงเจตจำนงในการเลือกตั้งแต่ อย่างไม่

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไป คือศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนการเลือกตั้งนั้นสอดคล้อง กับทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงตามตรา 3 แห่งรัฐธรรมนูญ (พ.ศ.2540) หรือไม่ โดย เทียบเคียงกับคำวินิจฉัยคณะตุลาการรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ในปี ค.ศ.1962 ดังต่อไปนี้

กรณีละเมิดรัฐธรรมนูญของประธานาธิบดีเคอ โกลในประเทศฝรั่งเศส

ได้มีข้อเท็จจริงในลักษณะทำนองเดียวกัน กล่าวคือในกรณีองค์การตุลาการกับการควบคุม ตรวจสอบการออกเสียงประชามติ ซึ่งถือเป็นกรณีปวงชนแสดงเจตจำนงในระบบประชาธิปไตย เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1962 สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้⁹ “..... ประธานาธิบดี เคอ โกล ต้องการเสนอให้ แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง มีปัญหาในขั้นต้นว่าจะเสนอ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญอย่างไร ในเรื่องรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสหมวด 14 ว่าด้วยการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 89 บัญญัติว่า “หมวด 14 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ” “มาตรา 89 สิทธิที่จะเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นสิทธิของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐตามคำแนะนำของ นายกรัฐมนตรีและของสมาชิกวุฒิสภาผู้ติหรือข้อเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญจะต้องได้รับความ เห็นชอบจากทั้งสองสภา โดยมีข้อความเหมือนกัน บทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจะใช้บังคับ ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบโดยการออกเสียงประชามติแล้ว อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอให้แก้ไข รัฐธรรมนูญนั้นยังไม่ต้องเสนอให้ออกเสียงโดยประชามติ เมื่อประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ เห็นสมควรที่จะเสนอต่อรัฐสภาในการประชุมร่วมกันทั้งสองสภาเป็นสภาองเกรสในกรณีนี้จะถือว่าร่างข้อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาได้ก็ต่อเมื่อมีสมาชิกวุฒิสภาสามใน ห้าที่ออกเสียงเห็นชอบด้วยในการนี้สำนักเลขาธิการแห่งสภาผู้แทนทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการ

⁹ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 3, พิมพ์ครั้งที่ 1 (ปี.เจ.เพลส โปรเซสเซอร์: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538), หน้า 199-201.

ของที่ประชุมร่วมกันของสภาองเกรส ห้ามมิให้ริเริ่มหรือพิจารณาข้อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ หาก
 บุรณภาพของดินแดนกำลังได้รับการกระทบกระเทือนรูปแบบสาธารณรัฐไม่อยู่ในขอบเขตของการ
 แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้” จะเห็นได้ว่า ถ้าใช้วิธีการตามมาตรานี้ยากมากเพราะไม่ว่าประธานาธิบดีจะ
 ใช้วิธีตามวรรค 2 คือเสนอผ่านสภาผู้แทนราษฎรแล้วจึงเข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภาข้อจำกัดอยู่
 ที่ว่าทั้งสองสภาจะต้องเห็นชอบด้วยกับถ้อยคำทุกถ้อยคำในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น หรือ
 ถ้าเลือกวิธีการตามวรรค 3 ประธานาธิบดีก็ต้องมั่นใจว่า ตนจะมีเสียงสนับสนุนไม่น้อยกว่า 3 ใน 5
 ของสมาชิกสองสภารวมกัน แต่ข้อเท็จจริงทางการเมืองในเวลานั้นมีว่า ประธานาธิบดีกับสภาสูง
 หรือวุฒิสภาขัดแย้งกันอยู่เสมอในสภาผู้แทนราษฎรเอง ถึงแม้ประธานาธิบดีจะมีพรรคเสียงข้างมาก
 อยู่ แต่พรรคฝ่ายค้าน(พรรคสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์) ก็มีสมาชิกอยู่ไม่น้อย ดังนั้นถ้าเลือกใช้
 วิธีการตาม มาตรา 89 นี้ประธานาธิบดีเดอ โกลอาจเสี่ยงต่อการที่ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมจะ
 ตกไป ประธานาธิบดีเดอ โกลจึงหันไปหยิบยกมาตรา 11 ซึ่งบัญญัติว่า “มาตรา 11 ตามคำเสนอของ
 รัฐบาลในระหว่างที่รัฐสภาอยู่ในสมัยประชุมหรือโดยการเสนอร่วมกันของสองสภาที่ประกาศใน
 ราชกิจจานุเบกษา ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐมีสิทธิจัดให้มีการออกเสียงประชามติเกี่ยวกับร่าง
 กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบองค์กรของรัฐ การให้ความเห็นชอบแก่ข้อตกลงของประชาคม หรือ
 การให้สัตยาบันแก่สนธิสัญญาซึ่งแม้จะไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ แต่อาจกระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติ
 หน้าที่ของสถาบัน หากผลการออกเสียงประชามติเป็นการอนุมัติให้ใช้ร่างกฎหมายนั้น ให้
 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประกาศใช้กฎหมายนั้นภายในระยะเวลาตามความในมาตราก่อน
 และประธานาธิบดีก็เสนอร่างกฎหมายนั้นขอประชามติต่อประชาชนทันที แต่ในบรรดาหมู่
 นักวิชาการ และนักการเมืองทั้งหลายส่วนใหญ่ต่างประณามประธานาธิบดีเดอ โกลว่าตีความ
 รัฐธรรมนูญบิดผันผิดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเพราะมาตรา 11 ใช้สำหรับการขอประชามติ
 (referendum) ในร่างกฎหมายธรรมดา แต่ถ้าจะแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต้องทำตาม ม. 89 แล้ว
 ประธานวุฒิสภาได้ขอตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ว่ากฎหมายที่ประชาชนออกเสียงลงประชามติ
 โดยกระบวนการที่ผิดพลานั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า

“เจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญซึ่ง ประสงค์ให้ ตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรผู้พิทักษ์รักษา
 ให้กิจกรรมขององค์กรทั้งหลายของรัฐเป็นไปตามรัฐธรรมนูญนั้น เห็นได้ว่า การที่รัฐธรรมนูญ
 มาตรา 61 ให้การควบคุมการออกเสียงเป็นประชามติให้จัดรัฐธรรมนูญเป็นอำนาจของตุลาการ
 รัฐธรรมนูญนั้น คือ กฎหมายทั้งหลายที่รัฐสภาเป็นผู้ลงมติแต่มิใช่กฎหมายซึ่งประชาชนลงมติใน
 การออกเสียงประชามติ (referendum) ซึ่งเป็นการแสดงออก โดยตรงซึ่งอำนาจอธิปไตยของ
 ประชาชน” ผลสุดท้าย ประธานาธิบดีเดอ โกลก็เป็นฝ่ายชนะไป

สรุปได้ว่ารัฐธรรมนูญฝรั่งเศสมาตรา 61 บัญญัติให้อำนาจตุลาการรัฐธรรมนูญควบคุม ตรวจสอบการออกเสียงประชามติซึ่งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตยตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ตุลาการรัฐธรรมนูญตีความว่ามีอำนาจ ควบคุมตรวจสอบเฉพาะ กฎหมายทั้งหลายที่รัฐสภาเป็นผู้ลงมติแต่มิใช่กฎหมายซึ่งประชาชนลงมติ ในการออกเสียงประชามติซึ่งเป็นการแสดงออกโดยตรงซึ่งอำนาจอธิปไตยของประชาชน อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าหากกฎหมายที่รัฐสภาเป็นผู้ลงประชามติซึ่งรัฐสภาเป็นผู้แทนของประชาชนที่เลือกตั้งมา ดังนั้นกฎหมายที่ตัวแทนประชาชนลงประชามตินั้นตุลาการรัฐธรรมนูญเข้าไปตรวจสอบแต่ในกฎหมายใดที่ประชาชนลงประชามติโดยตรงโดยไม่ผ่านทางผู้แทนราษฎรแม้ประธานาธิบดีจะกระทำละเมิดรัฐธรรมนูญแต่เมื่อปวงชนชาวฝรั่งเศสได้แสดงออกซึ่งเจตจำนงร่วมกันของประชาชนชาวฝรั่งเศสด้วยการลงประชามติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ถึงแม้กระบวนการจะกระทำละเมิดรัฐธรรมนูญตุลาการรัฐธรรมนูญก็ไม่อาจเพิกถอนเจตจำนงร่วมกันของประชาชนได้

กรณีละเมิดรัฐธรรมนูญเรื่องกระบวนการจัดการเลือกตั้งในประเทศไทย

จากตัวอย่างในต่างประเทศกรณีละเมิดรัฐธรรมนูญในประเทศฝรั่งเศสของประธานาธิบดี เดอ โกลจะ ได้ศึกษาเทียบเคียงกับการเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 ซึ่งกระบวนการจัดการเลือกตั้งและการหั่นทูลหาในประเทศไทย กล่าวคือ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การดำเนินการจัดการเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญในกรณีมติในการหั่นทูลหาการเลือกตั้ง อันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการจัดการเลือกตั้งขัดต่อหลักการเลือกตั้ง โดยลับและการกำหนดวันเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

จากการศึกษาวิจัยพบว่าในกรณีการกำหนดวันเลือกตั้งนั้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารภายใต้การปกครองในรูปแบบรัฐสภาเป็นข้อยกเว้นหลักความชอบด้วยกฎหมายที่เรียกว่าการกระทำทางรัฐบาลศาลต้องปฏิเสธในการเข้าไปตรวจสอบ

ในส่วนของการออกมติในการหั่นทูลหาการเลือกตั้งแม้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการจัดการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยลับก็ตามแต่ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการที่ทำให้การเลือกตั้งขัดต่อหลักการเลือกตั้ง โดยลับนั้นเป็นเรื่องทางเทคนิค กล่าวคือการเลือกตั้งที่ขัดต่อหลักการเลือกตั้ง โดยลับนั้น เกิดจากการกระทำของบุคคลที่เข้าไปถ่ายภาพ ใช้อัลบั้มเพื่อให้เห็นภาพในขั้นตอนการลงคะแนนเสียง (กระบวนการทางเทคนิค) ซึ่งทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยลับและเป็นความรู้สึกของคนส่วนน้อยที่ไม่น่าจะมีผลต่อการแสดงเจตจำนงของปวงชนในการเลือกตั้งดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้นอำนาจศาลในการเพิกถอนกระบวนการจัดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปโดยลับนั้น ด้วยความเคารพต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้วิจัยเห็นว่าไม่น่าจะมีน้ำหนักเพียงพอที่จะไม่ยอมรับการ

แสดงออกซึ่งอำนาจอธิปไตย (การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง) ดังนั้น ศาลจึงต้องพิเคราะห์ถึงทฤษฎีอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดของรัฐประกอบด้วย อนึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าคำวินิจฉัยดังกล่าว น่าจะสืบเนื่องจากความพยายามในการแก้ไขปัญหาวิกฤต การแก้ไขสถานการณ์ในเวลานั้น ซึ่งทำให้คำวินิจฉัยดังกล่าวสอดคล้องกับสถานการณ์ขณะนั้น กล่าวคือเป็นการแก้ปัญหาบ้านเมืองที่อยู่ภาวะสับสนวุ่นวาย และถ้าหากไม่มีการเพิกถอนการเลือกตั้งก็จะมีการจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวไม่มีฝ่ายค้านในการตรวจสอบในสภาผู้แทนราษฎรซึ่งไม่เป็นไปตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย